

Manual de utilizare a Cardului european de asigurări de sănătate (EHIC)

Descriere

Cardul european de asigurări de sănătate (EHIC) este un card gratuit care permite cetățenilor UE, membrilor familiilor acestora și anumitor persoane eligibile să beneficieze de asistență medicală necesară din punct de vedere medical, furnizată de stat, în timpul unei șederi temporare în oricare dintre cele 27 de țări ale UE, Islanda, Liechtenstein, Norvegia, Elveția și Regatul Unit, în aceleași condiții și la același cost (gratuit în unele țări) ca și pentru persoanele asigurate în statul membru respectiv.

EHIC este emis de către organismul național de asigurări al unui stat membru (SM) în format fizic. În prezent, EHIC este definit ca un card de plastic și nu include elemente de securitate obligatorii sau opționale, cum ar fi o fotografie sau un cip cu caracteristici criptografice, care pot apărea totuși pe verso ca parte a cardului național de asigurări.

Părțile interesate implicate sunt:

- **Persoana asigurată:**
Un cetățean al uneia dintre țările menționate anterior care solicită asistență medicală neprevăzută în străinătate.
- **Instituția de securitate socială:**
O entitate responsabilă cu eliberarea documentelor de securitate socială, inclusiv a Cardului European de Asigurări de Sănătate (CEAS), precum și cu gestionarea plății și rambursării prestațiilor în natură acordate în caz de boală de către un alt stat membru (organism de legătură, astfel cum este specificat în regulamentul privind coordonarea sistemelor de securitate socială). Acestea includ instituțiile responsabile cu asigurările de sănătate, maternitate, invaliditate, pensii, accidente de muncă, șomaj, prestații familiale, precum și cu sistemele de pre-pensionare.
- **Furnizor de servicii medicale:**
Un profesionist din domeniul sănătății din sectorul privat/public sau o organizație de sănătate din sectorul privat/public care furnizează prestații medicale în natură, inclusiv servicii de diagnosticare, tratament, medicamente, intervenții chirurgicale și dispozitive medicale, conform legislației statului membru în care sunt furnizate prestațiile.

Cardul european de asigurări sociale de sănătate (CEASS) joacă un rol crucial în procesul de rambursare a cheltuielilor medicale, în conformitate cu legislația UE privind securitatea socială. Atunci când un cetățean care deține un CEASS beneficiază de servicii medicale într-un stat membru altul decât țara sa de origine, costurile sunt, de obicei, rambursate de către organismul de legătură din statul membru competent (statul membru în care persoana este asigurată), pe baza tarifelor aplicabile în statul membru vizitat. CEASS constituie dovada asigurării și baza pentru rambursare. În cadrul procesului de rambursare, furnizorul de servicii medicale păstrează o copie a CEAS prezentată.

Parcursul utilizatorului

Scenariu – Solicitarea de servicii medicale în timpul unei șederi temporare în străinătate:

Un manual de cazuri de utilizare reprezintă o descriere a unui caz de utilizare specific pentru Portofelul digital de identitate al UE. Acesta include o introducere în cazul de utilizare și parcursul utilizatorului, stadiul actual al dezvoltării cazului de utilizare, precum și referințe la specificațiile tehnice și infrastructurile relevante, la legislație și la structurile de guvernare.

Manualul de cazuri de utilizare este destinat implementatorilor Portofelului, statelor membre și altor părți interesate de dezvoltarea Portofelului și de cazurile sale de utilizare.

Manualul de cazuri de utilizare nu are scopul de a conține specificații tehnice complete și detaliate pentru cazul de utilizare. Cu toate acestea, în cazul în care astfel de specificații sunt disponibile, manualul de cazuri de utilizare conține trimiteri către acestea.

1. Context – Anna, o studentă din Grecia care călătorește frecvent în UE, își păstrează în siguranță CEAS-ul digital în portofelul EUDI, ceea ce îi permite accesul rapid la servicii medicale neplanificate, dar necesare din punct de vedere medical, în timpul șederii în străinătate.
2. Prezentare – În timpul unei scurte călătorii la Lisabona, Anna se confruntă cu o problemă de sănătate neașteptată și se prezintă la o clinică medicală din apropiere. La recepție, furnizorul de servicii medicale îi cere să prezinte cardul digital EHIC pentru a-i confirma statutul de asigurat, autenticitatea și valabilitatea.
3. Procesul de verificare – Furnizorul de servicii medicale, integrat în ecosistemul EUDI Wallet, inițiază verificarea afișând un cod QR. Anna scanează codul QR cu EUDI Wallet, declanșând un flux securizat și standardizat de schimb de date.
 - Portofelul EUDI al Annei evaluează solicitarea, verifică identitatea furnizorului de servicii medicale și îi solicită consimțământul pentru partajarea informațiilor solicitate. Odată acordat consimțământul, portofelul transmite în siguranță datele privind CEAS și PID.
 - Odată finalizată verificarea, Anna poate accesa serviciile medicale necesare în conformitate cu condițiile aplicabile în statul membru de tratament. Furnizorul de servicii medicale procedează la internarea pacientei, iar informațiile necesare pentru o eventuală rambursare sunt schimbate cu instituțiile de securitate socială relevante.

Impactul cazului de utilizare

Beneficii

Valoarea pentru utilizatorul final/cetățean

Digitalizarea CEAS ar introduce un proces digital standardizat și simplificat pentru eliberare, verificare, precum și posibilitatea revocării și rambursării costurilor, pe baza celor peste 253 de milioane de CEAS aflate în prezent în circulație în Europa.

Cetățenii ar beneficia în următoarele moduri:

- *Acces îmbunătățit*
- *Comoditate:*
Oferă o soluție simplă, accesibilă de pe dispozitive mobile, pentru solicitarea, stocarea și prezentarea informațiilor privind CEAS.
- *Reducerea sarcinii administrative:*
Se reduce sarcina administrativă care revine utilizatorilor pentru solicitarea asistenței medicale transfrontaliere. Se garantează confirmarea asigurării în timp real.
- *Proces eficient de rambursare:*
Simplifică și, eventual, digitalizează procesul de rambursare.

Avantaje pentru furnizorii de servicii

Digitalizarea CEAS ar simplifica și ar armoniza procesul prin care furnizorii de servicii medicale identifică, validează și solicită rambursarea pentru cetățenii asigurați la nivel transfrontalier, sprijinind transformarea digitală a administrării serviciilor medicale în cadrul UE.

Furnizorii de servicii medicale ar beneficia în următoarele moduri:

- *Verificare simplificată:*
Permite verificarea imediată și fiabilă a valabilității CEAS și a acoperirii asigurării prin validare digitală securizată.
- *Eficiență operațională:*
Reducerea timpului și a efortului consacrate verificărilor manuale, formularelor pe hârtie și urmării procedurilor cu instituțiile de asigurări din străinătate.
- *Reducerea erorilor și a fraudelor:*
Minimizează riscurile de identificare eronată, inexactități ale datelor și utilizarea frauduloasă a cardului.
- *Rambursare accelerată:*
Facilitează depunerea și soluționarea mai rapidă a cererilor de rambursare pentru servicii medicale transfrontaliere prin procese digitale interoperabile.
- *Îmbunătățirea experienței pacientului:*
Asigurarea unei admiteri mai fluide a pacienților și a furnizării serviciilor prin confirmarea rapidă și automatizată a eligibilității.

Beneficii pentru autoritățile publice

Autoritățile publice ar beneficia de o eficiență, transparentă și interoperabilitate îmbunătățite în gestionarea și monitorizarea drepturilor la asistență medicală transfrontalieră, în conformitate cu obiectivele UE privind soluțiile de identitate digitală sigure și de încredere.

Autoritățile publice ar beneficia în următoarele moduri:

- *Prevenirea fraudei:*
Consolidarea mecanismelor de detectare a fraudei prin intermediul unor acreditări sigure și verificabile și al unor înregistrări digitale care pot fi auditate.
- *Capacitatea de revocare:*
Permite revocarea în timp real a datelor de autentificare ale CEAS, permițând autorităților să invalideze imediat cardurile pierdute, furate sau nevalide și să prevină utilizarea abuzivă a acestora.
- *Interoperabilitate transfrontalieră:*
Promovarea unui schimb de date armonizat și sigur între instituțiile naționale de sănătate și de asigurări din statele membre.

Valoarea economică și dimensiunea potențială a pieței

Utilizatori

În 2023, erau în circulație aproximativ 253 de milioane de carduri europene de asigurări de sănătate (EHIC). În mai multe state membre, inclusiv Germania (DE), Austria (AT) și Italia (IT), cardurile EHIC sunt integrate pe verso-ul cardului național de asigurări. Această abordare este prevăzută în specificațiile cardului și permite combinarea datelor specificate pentru un EHIC cu attribute suplimentare de pe cardul național de asigurări al unui stat membru, cum ar fi o fotografie. În plus, specificațiile includ și un certificat provizoriu de înlocuire (PRC) pentru EHIC, emis sub formă de document pe hârtie, pentru cazurile în care EHIC-ul este pierdut sau solicitat prea aproape de data plecării pentru a se putea elibera un card de plastic.

Emitenti

EUDI Wallet permite o abordare digitală și standardizată pentru gestionarea CEAS, oferind următoarele beneficii economice:

- *Îmbunătățește transparența și eficiența:*
Îmbunătățește procesul de creare și verificare a cardurilor EHIC, reducând erorile și întârzierile.
- *Reduce sarcina administrativă:*
Simplifică procedurile, scăzând costurile și reducând cerințele de resurse pentru instituții și părțile interesate.
- *Reducerea costurilor de emiter:*
Reduce semnificativ costurile de emiter a cardurilor din plastic.

Părțile de încredere

Conform Eurostat, se estimează că în 2022 vor exista [1.83 milioane](#) de medici practicanți în UE. Acești medici sunt principalele părți de încredere pentru CEAS, ceea ce le permite să obțină rambursarea pentru tratamentele medicale pe care le acordă cetățenilor străini asigurați. Deoarece mulți medici lucrează în spitale și în alte organizații furnizoare de servicii medicale, numărul real al părților de încredere este mai mic. Cardul EHIC este utilizat, de asemenea, de autoritățile publice și de entitățile private pentru a verifica statutul de asigurat al unui cetățean în vederea furnizării de servicii. Din perspectivă europeană, aceste situații sunt în mare parte necunoscute, nu sunt acoperite de cadrul de coordonare a securității sociale și, uneori, sunt specifice fiecărui stat membru.

Tranzacții

Prestațiile medicale furnizate în statul membru de ședere sunt rambursate de statul membru competent, în conformitate cu tarifele statului membru de ședere. Datele indică o procedură de plată și rambursare larg răspândită și sistematizată în urma utilizării CEAS. Din perspectiva statului membru de tratament, Germania, Spania, Franța și Austria au primit cele mai mari sume în 2023, toate aceste țări solicitând/primind o sumă de peste 140 de milioane de euro. În aproape toate statele membre, se poate observa o creștere a numărului de cereri de rambursare a îngrijirilor medicale necesare neplanificate emise de statul membru de tratament între 2022 și 2023. În total, în 2023, din această perspectivă, numărul cererilor s-a ridicat la aproximativ 2,2 milioane, iar suma la aproximativ 1,1 miliarde EUR. Principalele fluxuri din perspectiva statului membru de tratament în 2023 au fost primite de Austria din Germania (76 de milioane EUR) și de Belgia din Franța (50 de milioane EUR, date din 2021). [Sursă](#)

Sinergii cu alte cazuri de utilizare

Alte beneficii ale integrării CEAS în portofelul digital pot fi obținute prin sinergii cu următoarele cazuri de utilizare:

- *Identificarea electronică în scenarii de proximitate:*
Mijloacele de identificare electronică din portofel (de exemplu, PID, cartea de identitate digitală, permisul de conducere mobil) pot fi utilizate pentru a solicita asistență medicală necesară din punct de vedere medical, furnizată de stat, în timpul unei șederi temporare în orice țară din UE.
- *Autorizarea plăților:*
Portofelul digital poate facilita efectuarea plăților în condiții de siguranță pentru serviciile de sănătate.
- *Rețeta electronică:*
Integrarea EHIC permite situațiile în care o rețetă este eliberată în străinătate.
- *Atestatul de asigurare de sănătate:*

Dovada statutului de asigurat valabil poate fi utilizată în situații precum inspecțiile de muncă, înregistrarea la angajator sau la înscrierea la universitate.

Implementarea cazurilor de utilizare

Implementări existente

Instituțiile de securitate socială ale statelor membre eliberează, la nivel național, încă din 2004, documente de securitate socială, precum EHIC și formularele standard pentru drepturile de securitate socială, în format fizic (plastic sau hârtie). Comisia menține un registru de ancore de încredere pentru aceste instituții (Institution Repository – IR) pentru a sprijini implementarea unui schimb electronic fiabil de date privind securitatea socială (EESSI) între statele membre. Cardurile EHIC digitale au fost implementate și testate în cadrul proiectului-pilot DC4EU, în cadrul căruia au fost chestionate și consultate instituțiile de securitate socială din întreaga Europă (au participat 21 de state membre, precum și Norvegia, Elveția și Ucraina). Proiectul-pilot la scară largă DC4EU s-a derulat în perioada aprilie 2023 – iulie 2025. Au fost efectuate aproximativ 15 000 de tranzacții într-un mediu de preproducție. La aceste activități au participat 16 instituții de securitate socială. Acest proiect-pilot s-a desfășurat în paralel cu inițiativa [ESSPASS](#) privind digitalizarea documentelor de securitate socială.

Legislație

Regulamentele privind coordonarea securității sociale garantează drepturile la securitate socială ale persoanelor care se deplasează în cele 27 de țări ale UE, precum și în Islanda, Liechtenstein, Norvegia, Elveția și Regatul Unit.

Legislația și actele normative relevante la nivelul UE:

- [Regulamentul \(CE\) nr. 883/2004](#) modernizează normele privind coordonarea sistemelor de securitate socială ale statelor membre.
- [Regulamentul \(CE\) nr. 987/2009](#) stabilește procedura de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004.
- Deciziile [S1](#) și [S2](#) ale Comisiei administrative pentru coordonarea securității sociale, adoptate în iunie 2009, stabilesc modelul și specificațiile Cardului european de asigurări de sănătate și ale certificatului provizoriu de înlocuire.
- Decizia [S11](#) a Comisiei administrative pentru coordonarea securității sociale, adoptată în decembrie 2020, stabilește procedurile de rambursare pentru punerea în aplicare a articolelor 35 și 41 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004.

Persoanele asigurate au dreptul să primească CEAS în temeiul dispozițiilor Regulamentelor 883/2004 (articolele 19 și 27 alineatul (1)) și 987/2009 (articolul 25 literele (A) și (C)).

Eliberarea CEAS în portofelul EUDI nu este nici impusă, nici interzisă de legislația Uniunii. În prezent, CEAS sunt eliberate în format fizic, în conformitate cu specificațiile stabilite de Comisia administrativă

pentru coordonarea sistemelor de securitate socială.

Programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2026 include o propunere legislativă privind [Pașaportul european de securitate socială \(ESSPASS\)](#), ca parte a unui „pachet privind mobilitatea echitabilă a forței de muncă” mai amplu. Această inițiativă, prevăzută pentru trimestrul al treilea al anului 2026, vizează digitalizarea atestatelor de coordonare a securității sociale și facilitarea exercitării drepturilor de securitate socială pentru persoanele care lucrează sau se deplasează în cadrul UE.

Specificații tehnice, biblioteci software și infrastructură

Specificațiile tehnice pentru EHIC au fost definite în cadrul proiectului-pilot DC4EU. Această activitate s-a bazat pe infrastructura și procesele existente pentru eliberarea, prezentarea și verificarea informațiilor privind EHIC, adăugându-se suportul pentru revocare.

Modelul de date, formatul și mecanismele de autentificare

DC4EU a testat în cadrul proiectului pilot atestatul EHIC utilizând specificațiile din formatul de acreditare [IETF SD-JWT-VC](#). DC4EU a definit, de asemenea, modelul de date pentru EHIC, care conține informații ce identifică în mod unic subiectul acreditării din perspectiva securității sociale (PIN), sursa autentică (instituția competentă) a EAA, furnizorul PuB-EAA, numărul de identificare (al emitentului) al documentului de îndreptățire și data de valabilitate. Modelul de date se bazează pe [modelul de date pentru acreditări verificabile al W3C](#).

Mecanism de verificare: se utilizează tipul de verificare JWT conform [OID4VCI](#) împreună cu ES256.

Verificare

În prezent, verificarea EHIC se efectuează prin inspecția vizuală a cardului fizic din plastic sau prin utilizarea tehnologiilor de scanare, cum ar fi recunoașterea optică a caracterelor (OCR), pentru a extrage date în vederea prelucrării ulterioare. Cardul din plastic a fost conceput astfel încât aceste tehnologii să poată fi aplicate.

În unele țări, există deja sisteme hardware și software pentru verificarea cardului național de asigurări, care servește drept echivalent național al EHIC. Această infrastructură existentă ar putea fi modernizată pentru a permite și verificarea EHIC.

Acolo unde este necesar, furnizorii de servicii medicale ar trebui să achiziționeze echipamente suplimentare pentru a facilita conectarea dispozitivelor și recuperarea datelor: cititoare de coduri QR, adaptoare Bluetooth și/sau cititoare NFC. Este la latitudinea statelor membre să definească un proces național armonizat de verificare pentru părțile care se bazează pe acesta, inclusiv implementarea unui verificador ca aplicație autonomă sau ca parte a unui pachet software. O implementare a aplicației de verificare este disponibilă ca parte a implementării de referință EUDI Wallet; cu toate acestea, ar putea fi necesară adaptarea acestuia la specificul cardului EHIC.

